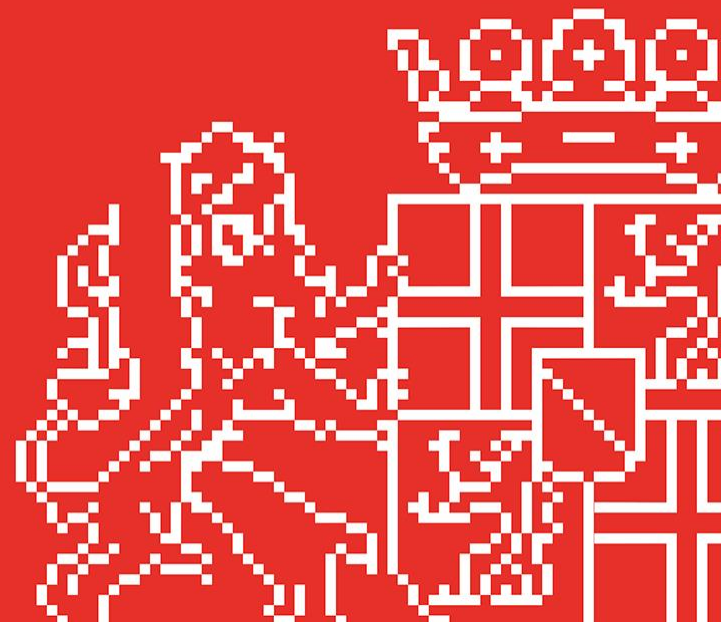

Infosessie Utrechtse Natuurdoelanalyses 10 mei 2023 – Cie RGW

PROVINCIE ■ ■ UTRECHT

Wilma Timmers
Francisca Sival
Jeroen Rijnierse
Leon Bosman
Martin Brussaard
Jandirk Kievit

Inhoud

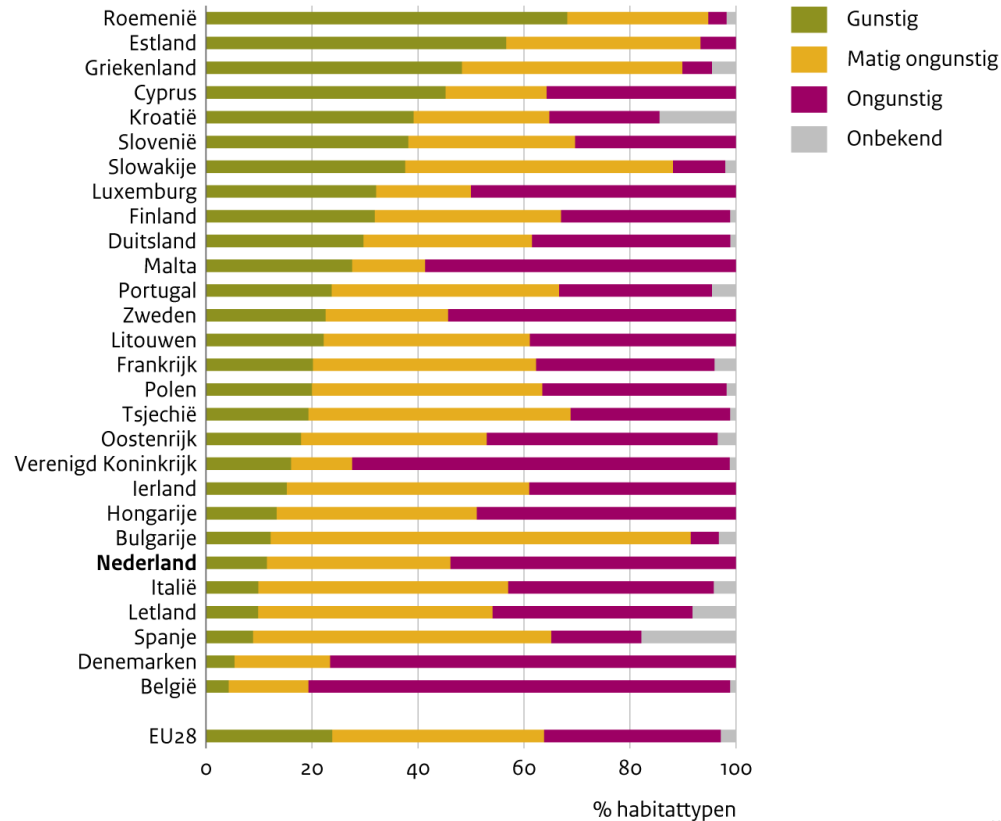
- Historisch overzicht
- Aanleiding NDA's
- Opzet en aanpak NDA's
- De Ecologische Autoriteit
- Conclusies NDA's: algemeen en per Natura2000-gebied
- Gevolgen voor vergunningverlening
- Vervolg

Historisch overzicht

- Europese Richtlijnen: Vogelrichtlijn 1997, Habitatrictlijn 1994
- Aanmelding Communautaire lijst 2004
- Aanwijzingsbesluiten LNV 2008 – 2013
- Beheerplannen Natura 2000 gebieden gestart in 2008
- Gebiedsanalyses Programma Aanpak stikstof 2015
- Programma Natuur fase 1: 2021-2023 (fase 2: 2023-2030)
- Natuurdoelanalyses (NDA's) 2023

Staat van instandhouding van Habitattypen in EU: 2013-2018

10-5-2023

Bron: EEA 2020

WUR/jun20
www.clo.nl/nh48306

Aanleiding NDA's

- Vernietiging PAS bij Raad van State 2019
- Wet Stikstofreductie en natuurverbetering en het Handelingskader
- Gunstige staat van instandhouding (natuurdoel) in Natura 2000 is niet overal gehaald
- Stikstofdepositie is hoger dan goed voor stikstofgevoelige natuurdoelen en er zijn nog meer problemen (andere drukfactoren)

Conclusies opnemen en uitwerken in:

- Utrechtse Programma Landelijk Gebied (UPLG)
- Uiteindelijk formeel (door GS) vaststellen in een Beheerplan per Natura 2000-gebied

Doel NDA

- In welke mate zijn de Natura 2000 natuurdoelen al bereikt?
- Is de gunstige staat van instandhouding (gSvI) gehaald?
- Zijn de omgevingscondities gerealiseerd?

- Zo nee, welke maatregelen zijn er dan aanvullend nodig?

Gebieden en planning

Utrecht

December 2022:

- Noorderpark: Utrechtse deel Oostelijke Vechtplassen
- Zouweboezem
- Uiterwaarden Lek
- Kolland & Overlangbroek

April 2023:

- Binnenveld
- Botshol

Gelderland

Nog niet gepubliceerd:

- Rijntakken
- Lingegebied & Diefdijk zuid

Zuid-Holland

Februari 2023

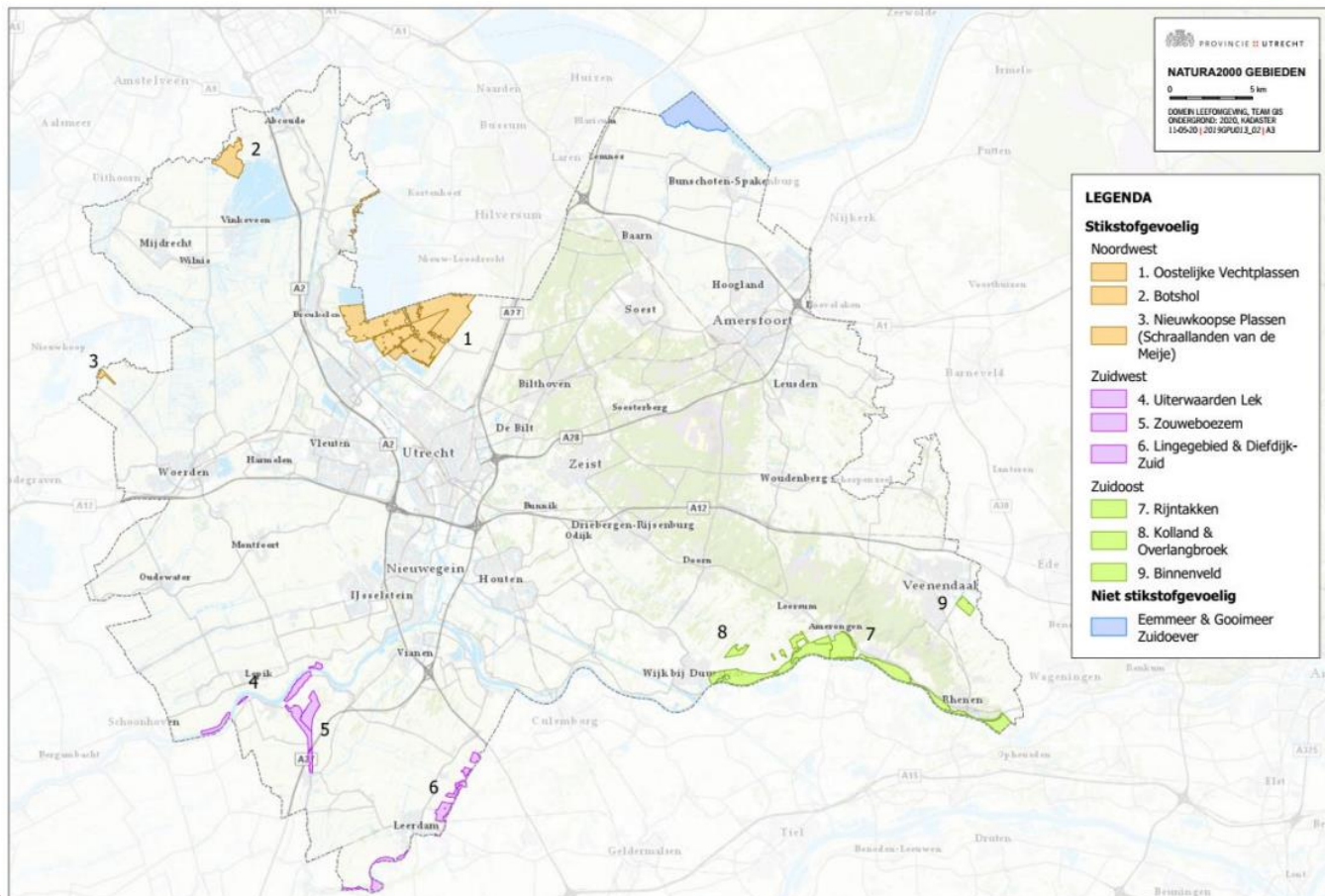
- Nieuwkoopse plassen & de Haeck

Noord-Holland

April 2023

- Oostelijke Vechtplassen

10-5-2023

Aanpak

Opdracht aan het onderzoeksbureau Witteveen+Bos & Royal HaskoningDHV:
samen met natuurterreinbeheerders en waterschappen

- Op basis van alle huidige gegevens (beheerplan, gebiedsanalyses PAS etc.)
èn op basis van **veldbezoeken** en mondelinge informatie beheerders
- Milieucondities: Landschapecologische systeemanalyse
- Effect al uitgevoerde en geplande maatregelen binnen de gebieden in beeld brengen.
- Huidige drukfactoren (volle breedte, dus niet alleen stikstof)

Drukfactoren

Vergroten dynamiek en diversiteit

3

Vergroten areaal en connectiviteit

2

Optimalisatie hydrologische systemen

1

4

Verminderen input nutriënten en chemische stoffen en herstel van schade

5

Herstel van biotische kwaliteit

6

Aanpak exoten

Wat kunnen we doen?
Ecologisch herstel

(Martens & Ten Holt, 2020)

Ecologische Autoriteit

- De Ecologische Autoriteit (EA) beoordeelt onafhankelijk of alle beschikbare ecologische kennis en informatie gebruikt wordt voor besluiten over het gezond maken en houden van beschermde natuur.
- De EA beoordeelt momenteel de door ons opgestelde NDA's en legt volgens planning in juni/juli 2023 veldbezoeken af.
- Daarna komt zij tot haar eindoordeel over de Utrechtse NDA's (augustus 2023)
- Deze worden openbaar gemaakt op www.ecologischeautoriteit.nl

Werkwijze EA

- De Ecologische Autoriteit stelt per advies een werkgroep samen met deskundigen met actuele ecologische kennis.
- Deskundigen moeten onafhankelijk zijn en niet betrokken bij het gebied of bij het opstellen van een plan voor een gebied. Zij worden op persoonlijke titel gevraagd.
- De deskundigen zijn wetenschappers of hebben jarenlange kennis van en praktijkervaring met gebiedsbeheer. Zo wordt ook de uitvoerbaarheid van bijvoorbeeld herstelmaatregelen goed bekeken en in het advies meegenomen.

10-5-2023

Overall conclusies NDA's

- Met de huidige uitgevoerde en geplande maatregelen worden de natuurdoelen in alle gebieden nog niet gehaald
- In de huidige situatie en de nabije toekomst valt verslechtering in veel gebieden niet uit te sluiten
- Voor alle gebieden zijn aanvullende maatregelen nodig, binnen en buiten de gebiedsgrenzen
 - Hydrologie / waterhuishouding
 - Connectiviteit en areaalvergroting
 - Intensiever/geoptimaliseerd beheer
 - Stikstofdepositie moet dalen

Ecologische samenvatting per Natura2000 gebied

Noorderpark

- Hydrologische herstelmaatregelen
 - aanvoer basenrijk kwelwater verhogen
 - fosforbelasting van oppervlaktewater reduceren
- Intensivering/optimalisatie beheer
- Bestrijding invasieve exoten
- Stikstofdepositie moet dalen

Zouweboezem

- Verhogen waterpeil en dynamiek
- Intensiveren ganzenreductie (vraat en bemesting tegengaan)
- Versnippering habitat en leefgebieden opheffen
- Verbinding met Uiterwaarden Lek (connectiviteit, ook buiten N2000 begrenzing)
- Bestrijding invasieve exoten
- Stikstofdepositie moet dalen

Uiterwaarden Lek

- Beëindigen intensieve landbouwpraktijken binnen N2000 begrenzing (aankoop en inrichting)
- Soortspecifieke maatregelen voor kamsalamander (aanpassing poelen, exotenbestrijding)
- Verbinding met Zouweboezem (connectiviteit, ook buiten N2000 begrenzing)
- Lokale herinrichting en optimaliseren beheer (stroomdalgrasland)
- Stikstofdepositie moet dalen

Kolland & Overlangbroek

- Hydrologische herstelmaatregelen
 - nieuwe peilbesluiten (met name hogere peilen in omliggende percelen),
 - herinrichting waterhuishouding (o.a. reductie drainage weteringen),
 - verhogen kwel / verminderen wegzijging
- Versnippering habitat en leefgebieden opheffen (connectiviteit, ook buiten N2000 begrenzing)
- Overgangsgebieden inrichten (ook vernatten)
- Beheer intensiveren (braamopslag verwijderen)
- Extra herstelmaatregelen (heraanplant resistente essen op termijn)

2010

2023

Binnenveld

- Hydrologische herstelmaatregelen
 - versterken kwel vanuit Veluwe en Heuvelrug
 - reductie drainage van de Grift
 - grondwateronttrekkingsverbod invoeren
 - hydrologische bufferzones realiseren
- Versnippering habitat en leefgebieden opheffen (connectiviteit, ook buiten N2000 begrenzing)
- Bestrijding invasieve exoten
- Stikstofdepositie moet dalen

Botshol

- Hydrologische herstelmaatregelen
 - Wegzijing tegengaan, inrichting bufferzones
 - Verbeteren waterkwaliteit (fosfaat, sulfaat en chloride)
- Intensiveren ganzenreductie (vraat en bemesting tegengaan)
- Bestrijding invasieve exoten
- Beheer intensiveren
- Stikstofdepositie moet dalen

Advies Ecologische Autoriteit aan de Provincie Zuid-Holland Nieuwkoopse plassen & de Haeck

31 maart 2023

- Stikstofdepositie moet dalen
- Hydrologische herstelmaatregelen
 - Verbeteren waterkwaliteit
 - Terugdringen van onderbemalingen (verhogen peil en meer fluctuatie)
- Verhogen connectiviteit met andere laagveengebieden
- Bestrijding invasieve exoten
- Kwantitatieve analyse nodig van ecologische knelpunten
- Uitwerken structurele maatregelen voor natuurherstel zoals bijvoorbeeld:
 - Stoppen van beweiding en bemesting van landbouwpercelen in omgeving
 - Aflaggen van voedselrijke bovenste bodemlaag

Provincie Gelderland

Rijntakken en Lingegebied & Diefdijk-zuid

Rijntakken: concept wordt binnenkort met ons gedeeld

Lingegebied en Diefdijk zuid:

Verwachte datum GS Gelderland: 1 Juli 2023

Gevolgen voor Vergunningverlening in de Provincie Utrecht

- Positieve weigering \neq vergunning \rightarrow geen vergunning nodig
- Advies Hekkelman Advocaten voor Noord Brabant
 - NDA direct betrekken bij Vergunningverlening
 - Oordeel EA afwachten voor intrekkingverzoeken en handhavingsverzoeken
- Vergunningaanvragen individueel beoordelen
- Ook effecten buiten provinciegrens betrekken

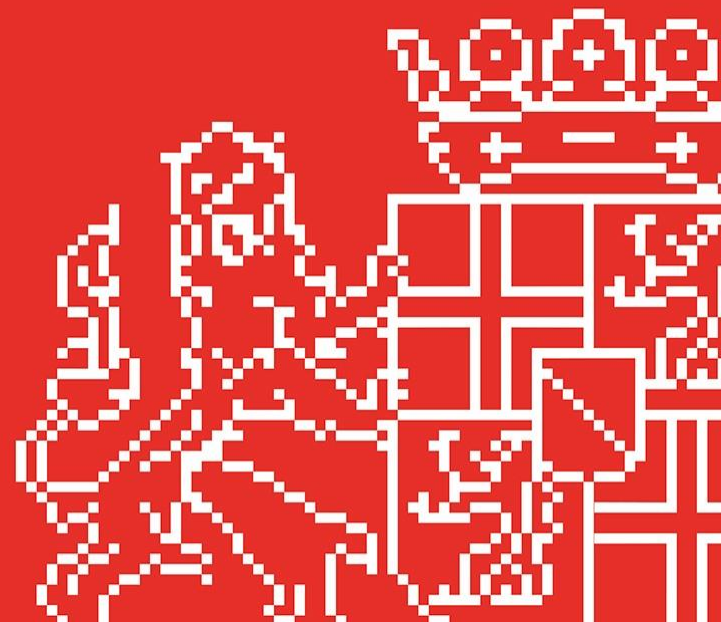
Vervolg NDA's

- NDA's zijn integraal onderdeel van het UPLG
- Politieke besluitvorming over nieuwe Natura 2000 beheerplannen, gebaseerd op de NDA's:
vanaf 2024

Infosessie Utrechtse Stikstofdepositiebank 10 mei 2023 – Cie RGW

Marian Moelands
Stan van Bosbeek
Jeroen Rijnierse

Inhoud Infosessie onderdeel Utrechtse stikstofdepositiebank:

Utrechtse Stikstofdepositiebank:

- Context:
 - ✓ wat is een stikstofdepositiebank
 - ✓ Welke banken zijn er
 - ✓ Waarom een Utrechtse stikstofdepositiebank?
 - ✓ Uitleg extern salderen
- Urgentie voor Utrechtse Stikstofdepositiebank
- Besluitvorming na consultatie c/a RGW

Utrechtse stikstofdepositiebank; Context

- Stikstofdepositieruimte beschikbaar maken voor ontwikkeling zonder natuur extra te belasten.
- Extra zicht op een oplossing voor vergunningaanvragen.
- **Let wel:** Handelingsperspectief vergunningverlening hangt sterk af van de status van de N2000 gebieden
- Nationaal en provinciaal
- Utrechtse stikstofdepositiebank = provinciale doelgebonden depositiebank

Utrechtse stikstofdepositiebank; Context

Werking via principe van extern salderen:

- Stikstofdepositieruimte wordt opgeslagen **in de bank** en op een **later moment** uitgegeven/ benut bij vergunningverlening.
= een vorm van extern salderen
- Restruimte die overblijft na de transactie tussen saldogever en –nemers blijft in de bank voor andere doelen: efficiënter omgaan met schaarse ruimte.

Provinciale doelenbank maakt het mogelijk om:

- Stikstofdepositieruimte te sparen voor maatschappelijk relevante doelen en daar provinciaal regie op te voeren.

Urgentie Utrechtse stikstofdepositiebank

Korte termijn:

- Stikstofdepositieruimte op de bank plaatsen kan pas als instellingsbesluit is vastgesteld.
- Animo vanuit landbouwbedrijfsleven om depositieruimte aan te dragen.

Daarna:

- Noodzakelijk om uitvoering te geven aan **motie 54a** “PAS-melders legaliseren in gebiedsgerichte aanpak”.
- Bank noodzakelijk voor doeltreffend en doelmatig **gebiedsgericht** inzetten van schaarse stikstofruimte.

Urgentie Utrechtse Stikstofdepositiebank

Controversieel:

- Insteek is een **beleidsarm instrument** om stikstofdepositieruimte te kunnen registreren: databankregister
 - ✓ Transparant zijn wat er met welke stikstofdepositie-ruimte is gebeurd of waar het voor gereserveerd is
 - ✓ Gebiedsgericht maatwerk kunnen ondersteunen met één overzicht
- Het instellingsbesluit bevat **geen** werkwijze voor uitgifte van stikstofdepositieruimte aan de verschillende opgaven door de provincie: **separaat beleidskader!**

Besluitvorming na consultatie cie RGW

Proces vaststelling instellingsbesluit doelenbank

10 mei: Stikstofdepositiebank onderwerp in infosessie PS.

30 mei: GS voorgenomen besluit en statenbrief.

21 juni: cie RGW consultatie voorgenomen instellingsbesluit

4 juli: indien mogelijk op basis van de bespreking in cie RGW vaststelling door GS (laatste GS voor de zomer)

Separate beleidskader volgt daarna